

של מאקאבייב וההיפך המוחלט מן ההת- מסדות של איובלה ואחמד.

שני המלומדים נותנים הרצאות מאלפות על הדרך שבה מחניקה החברה בהדרגה את הדחפים המיניים של האדם, ועל הדרך שבה היא סוגרת על אלה המנסים להפך על חוקיה. כל מה שהם אומרים אמת ויציב, הגיוני ומעניין, אבל הגישה היבשה והמדעית מנטרלת כל אפשרות של רגש. "רצייתי להראות שכאשר פרופסורים מדב" רים על בני-אדם, כל מה שהם רואים זה גופים מופשטים. אין להם שום נגיעה לחייו האמיתיים של אדם נורמלי" הסביר מאקאבייב את שילוב הקטעים הללו בסרט.

תרגיל אינטלקטואלי. איובלה ואחמד רואים בטלוויזיה סרט תיעודי ישן של דויגה ורטוב, בשם התלהבות (ורטוב היה אבי-אבות הסרט התיעודי הסובייטי), ובו מראים מהפכנים מנתצים מיגדלי-כנסיות, כסמל לחיסול הבערות והצביעות

אווה ראס — המרכזית
אשה רוצה יותר

של השילטון הישן. אבל מאקאבייב מספק תשובה מייד: צילומים תיעודיים של פלא-קאטים ענקיים, עם דמויות מאו ולנין, תלויים ברחובות. הכנסיות הישנות נפלו, וחדשות קמו במקומן.

ואילו השיר המהפכני המיוזח-גרמני, שנבחר בכוונה על-ידי מאקאבייב ("כל מי ששומע אותו מאמין שזה שיר נאצי, למרות שיש בו אפילו כמה תיבות מן ההימנון הסובייטי", ציין הבמאי), שיר המדבר על פריצה קדימה בתוך הזמן והק" רבת הפרט למען הכלל, לקול תרועת הצוץ-רות מקהל-ענק, מקבל מייד את תשובתו בשירה-העם ההונגרי ששרה איובלה לאחמה, המדבר על התשוקות היסודיות של האדם, "שאינו עץ".

עירובוב התחומים אצל מאקאבייב דורש עיקוב מתמיד של הצופה (לפעמים גם של הצנזור. בסרט הזה, למשל, משולב סרט פורנוגרפי יוגוסלאוי עתיק, שקוצץ בזמנו באנגליה, אבל כולו בגירסה המקורית בארץ). הקפיצות מעלילה דימונית לצילום תיעודי ולשימוש בציטטות של הזולת מהוות, בין השאר, תרגיל אינטלקטואלי מרתק.

אבל סרטיו של מאקאבייב אינם על אינטלקטואלים. להיפך, גיבוריו הם בני העם הפשוט. הוא מנסה להגיע בהם אל האדם הבסיסי. "סרטי מציגים בדרך ה" טיבעית ביותר את מה שפוגשים בחיים", הוא טוען.

הוא אוהב את האדם הפשוט כפי שנברא על-ידי האל הטוב, על מעלותיו וחסרונותיו, והוא מחשיב מעל לכל את צרכיו הנפשיים והריגשיים, במקום לזלזל בהם כפי שגור הגים (אומנם מתוך מניעים שונים) גם קברניטי הריאליזם הסוציאליסטי וגם ה" מנחים של הריאליזם הקאפיטליסטי.

משום כך הוא חוזר שוב ושוב, בכל סרט, על אותה האזהרה: התאימו את אורחות-החיים לאדם, ולא את האדם ל" אורחות-החיים. אם ברצונכם לא רק להרוס עולם ישן, אלא גם לבנות עולם חדש.

לרקוד או לא לרקוד

נקודת מיפנה (דקל, תל-אביב, ארצות-הברית) — שתי ידידות שרקדו יחד באותה להקת בלט, נפגשות שוב כעבור 20 שנים. אחת מהן המשיכה בדרכה, הפכה כוכבת מפורסמת; השנייה נישאה, ילדה שלושה יל- דים ונאלצה להסתפק בקאריירה של מורה למחול. המיפ- גש החוזר, כאשר בתה הבכורה של השנייה שואפת להפוך רקדנית בעצמה, מעורר ספקות כבדים בלב שתי הידידות. הכוכבת, שמרגישה כי עקב גילה מיצתה את דרכה על הבמה, תוהה אם היטיבה לעשות כאשר הקריבה הכל למען הקאריירה. האשה הנשואה, המתבשמת שוב בניחוחות חדרי-ההלבשה, מתלבטת אם אומנם לא שגתה כאשר העדי- פה בעל וילדים על מחול.

מאחר שמדובר כאן בקאריירות נשי, התקבל הסרט בהתלהבות גדולה באמריקה, שם סלחו לשיטחיותו של התסריטאי ארתור לורנטס ולבימוי השיגרתני של הרברט רוס, כוריאוגרף-לשעבר שהופקד על הסרט לא מעט בשל הרצון לשלב בו קיטעי-מחול רבים ומגוונים.

מה שמחזיק את הסרט בכליאת יחד, הוא בראש- ובראשונה שתי שחקניות ותיקות ומנוסות מאד, אן באני-

סלט אירי

מונית בסגול (סטודיו, תל- אביב, צרפת) — במאי צרפתי, איוו בואסה, ושחקנים מאנגליה, אמריקה, צרפת ואיטליה, חברו כאן יחד בהפקה בינלאומית שמטרתה הברורה להגיש תבשיל שיהיה בו משהו לכל טעם.

הסרט מתרחש כולו בנופים הירוקים של אירלנד, ומעלתו הגדולה ביותר היא מלאכת הצילום של האיטלקי טוניו דלי קולי. במרכזו, אוסף של טיפוסים שבאו לאירלנד כדי לשכוח את המועקה המלווה אותם בחייהם המסור- דרים. הם מחפשים מיפלט מפני המציאות, ומקום שבו יוכלו אולי לעשות חשבון-נפש ולהחליט מהם הדברים החשובים באמת בחייהם.

כך, למשל, עיתונאי צרפתי שבנו מת במחלה ממארת והוא נמלט מפני התמוטטות נישואיו; כך אותו טיפוס מסתורן, ספק יהודי, ספק נאצי ספק רוסי, החי בתוך סירה מפוארת עם נערה יפהפיה שמוצתה כבתו, ואשר אינה מוציאה הגה מפיה. כך גם בנו של מיליונר אמריקאי שנש- לח לאירלנד כדי שיחדל להכניס את המישפחה למצבים מביכים בשל הנהגותיו וכך גם אחותו, הנשואה לנסיך גרמני, ומחפשת מרגוע למצפונה בביקוריה התכופים במקום. בעייתו העיקרית של הסרט (ואולי יתורנו, מבחינה מיסחרית), שהוא עוסק בדמויות כל-כך כפויות, מלאכוכ- תיות, שייכות למסורת הטלפון הלבן של המלודרמות מ" שנות השלושים, והדיאלוגים ביניהן כל-כך דחוסים אימרות-

רוקי הקטן

סיפורו של מנצח (אסתר, תל- אביב, ארצות-הברית) — גימנזיסט מעיר-שדה, מצטיין בכדורסל, מקבל מילגה מאוניברסיטה גדולה המעוניינת בשירותיו עבור נבחרת הכדורסל שלה. הצעיר התמים נאלץ לעמוד בפני הלם הכרך והמתח הרצחני של הספורט האוניבר- סיטאי, שלמרות היותו חובב, דורש התמסרות מיקצוענית חסרת-רחמים או פשרות. המיבחן קשה, וכאשר נדמה כי הכל כבר אבוד, מצליח הגיבור גם בחייו הפרטיים וגם על מיגרש הכדורסל.

רובי בנסון, כוכב הסרט, שכתב את התסריט יחד עם אביו, היה מודע כנראה לכל הגואה של סרטים שבהם מצליח הגיבור להתגבר על כל הקשיים הנערמים נגדו, לזכות בסופו של הסיפור לתהילה. ועל כן, העלילה נעה על גלגלים משומנים היטב מסרטים קודמים, ובין הנוטלים בה חלק, לפי כל המוסכמות, המאמץ הקשות, הנערה שמזלזלת בספורטאים (אבל לומדת שלא כל הספורטאים זהים) והחברים לקבוצה, שחלקם מוכן לעזור, חלקם מת- עלל בטרורן ומרביזתם אדישים.

אם הסיפור דומה לכל סרט-טלוויזיה קטן ובלתי- מוזיק, הרי מה שמושך במיוחד תשומת-לב, בימים אלה של טרוף כדורסל ונגיף אירופה, הוא הדרך שבה מכינים כדורסלנים בארצות-הברית. כל ספורטאי הוא למע- שה גלדיאטור, שצריך למסור את נישמתו על המיגרש,

בארישניקוב ובראון — רקדנים בסיטונות

קרופט ושירלי מקלין, וכל הפרטים הרבים על עולם הבאלט והפכים שמאחרי-הקלעים. בתוספת כמות הכוכבים העוצר מה שבו, יכול הסרט לזכות בהצלחה בקרב הקהל בארץ.

נוארה, בלי, אלברט — משהו לכל טעם

שפר מן הלכסיקון של הברקות הקולנוע, עד שקשה מאד לחוש הזדהות כלשהי עם האנשים, או עם הדברים המט- רידים אותם. סרט זה יכול להוות דוגמה של עולם הקיים אך-זרק מול המצלמות, ואם לא סובלים למראהו סבל של ממש, הרי זה משום שתמיד נעים לראות שחקנים כמו פיליפ נוארה, פדר אסטר או פיטר יוסטינוב. וכאמור, הנוף האירי מקסים.

בנסון (במרכז) — גם קטנים מנצחים

והמישחק, שהיה פעם היסוד שעליו הושתת כל ספורט שהוא, איננו עוד.

הרבה אמיתות חדשות על הנוער האמריקני אין למ- צוא כאן אבל לעומת זאת, אחרי צפייה בסרט זה, יהיה מובן לכל מדוע הכדורסל האמריקאי מקדים בשנות אור את הכדורסל בכל מקום אחד בעולם.